SURINAAMSCH WEEKBLAD.

ABONNEMENT.
Voor 12 maanden . . . . f 10.—
» 6 maanden . . . . » 5.50
» 3 maanden . . . . » 3.00

No. 6.
ZONDAG 5 FEBRUARIJ,
1854.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
Voor iedere regel . . . . f 0.25,
behalve 75 ct. Zegelgeld, hetwelk bij elke plaatsing moet voldaan worden.

PARAMARIBO.

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING bij de Nederduitsche Hervormde Gemeente, Woensdag avond te half zeven.

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE.
Paramaribo, den 4 Februarij 1854.
Ten verzoeke van den Heer ABRAHAM JOHANNES DE VEER, wordt bij deze van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.
De Gouvernements Secretaris,
(1884) A. KIKKERT SCHOTBORGH.

SEQUESTERS der plantaadje *Waterloo* bieden bij inschrijving, tegen *contante betaling*, te koop aan:
14 balen Sch. KATOEN,
liggende ter Landswaag.
De inschrijving billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof worden aangenomen tot Maandag den 6 dezer, des morgens ten 9 ure, en aldaar geopend worden, ten verstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.
Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de Katoen dadelijk in ontvang moeten genomen worden. (2294)
Paramaribo, den 3 Februarij 1854.

(2295) A. SALOMONS, Vendumeester, zal op Dingsdag e. k. verkoopen:
Een partijtje *BOTER*, vaten *graauwe Erwten*. Aardewerk, kisten extra *Champagne Cider*, Beijersch bier, *Roodewijn*, geurige zw. Thee, Servettengoed, Neteldoek, Shirting en 1 EZEL en Wagen.

De Vendumeester J. F. FAVEREIJ zal op Dingsdag den 7 Februarij des namiddags ten 4 ure, ten zijnen huize verkoopen:
Diverse *MEUBELEN*, *GOUD*, *ZILVER*, etc., en *BOEKWERKEN*.
Alsmede:
Het *HUIS* en *ERF* aan de *Ladesmastraat*, bekend onder La. F. No. 389;
aankomende aan wijlen M. F. W. GREEVE.
De *GOEDEREN* zijn den 6den en op den verkoopdag te zien. (2296)

C. DE JONGH zal in de maand *Maart* e. k. op publieke vendu doen veilen:
Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Noorderkerkstraat*, bekend onder La. A. No. 61.
Inmiddels is hetzelve uit de hand te koop. (2292)

Ontvangen per het Eng. schip *Eliza Bain* en te bekomen bij
A. MACINTOSH & Co.
CARRON Suiker-Ketels, van **100, 250, 450** en **500** gall.
Alsmede: gebronsde TRABET-LEEREN, DAMES SCHOENEN, GLACE ZIJDEN HANDSCHOENEN, enz. (2293)

De jaarlijksche *Verhuring* der SLAVEN, aankomende den Huigrond *Quapibo*, zal op Dingsdag den 14 dezer maand des namiddags vier ure, ten huize van den Heer S. H. DE GRANADA, in de *Gravenstraat*, plaats vinden.
De condition berusten, ter inzage voor een ieder, ten Kantore van Gezworen Klerken.
De tegenwoordige huurders der Slaven worden verzocht, dezelven op den 15 dezer bij den eersten ondergeteekende te doen brengen.
(2302) *Paramaribo, den 3 Februarij 1854.*
J. J. Bo. DE MESQUITA.
S. C. NASSIJ.

J. VOET

presenteert te koop eene partij goed geconserveerde *PROVISIEN*, welke bestemd waren voor de *Oost Indien*, als te weten:
Zeeuwsche Aardappelen,
Groene en Graauwe Erwten,
BOTER en KAAS,
LING en STOKVISCH,
Gerookte WORST in moezel en ROLPENS, Pekel WORST en SAUCIJSJES, HARING, ZOUTEVISCH en ANCHOVISCH, Kalfs en Ossen SCHIJVEN en ROLLADES, Gerookte Paling in blik en Zuurgoed in stoopen. Halve kruiken *Seltzer* en *Hepinger Water*, Halve okshoofden *Roodewijn* en *St. Estephe*, Kistj. *Rhijnwijn, Marcobrunner* & *Hochheimer*, Vigchten op Brandewijn en Bessen, Theebanket en Suikergoed in stoopen, Kistjes fijne en ordinaire SIGAREN. (2297)

Bij Gerson Oppenheimer
voor *civiele prijzen* te bekomen:
Versche puike PROVISIEN
en DRANKEN,
WITLOOD, LIJNOLIE & PATENT OLIE,
Echte *Havana* en *Manilla*
SIGAREN
en meer andere GOEDEREN. (2193)

Bij D. DE BARRIOS

Bloemkool à 20 Cts. per pond,
***Roodekool* van 15 tot 20 Cts. per krop,**
***Zuurkool* à 10 Cts. per pond,**
***Augurkjes* in stoopen *à f* 1.25.**
***Ajuin* in dito » *f* 1,**
***Komkommers* per stuk.**
(2187)

Aangebragt per de Eng. brik *Eliza Bain* van *Glasgow* en te bekomen bij den Ondergeteekende:
14 voets SUIKER HOEPELS van eene bijzondere soort, als kunnende elke drukking der vaten wederstaan.
DAKLEIJEN 16 à 10, dun *Platlood*, FIRE BRICKS, METSELSTEENEN,
SUIKERKALK en Kalksteen,
IJZER en BLIKWERK,
200 ton *Steenkolen*,
Martels PALE BRANDY bij 1 gallon.
4 STEEN EZELS van groot ras, 1 PONNY, 1 *patent* CHAIS, TUIGEN,
HOOI in pakken,

Opregte Dunlop KAAS in blik,
Heeft steeds in voorraad:
METSELKALK in blomvaten, ZEILDOEK, **KATOEN-ZAKKENDOEK,** Visschersgaren, Schoppen, Houweelen, Bijlen,
ledige *Puncheons*,
Touwwerk, IJzeren Hoepels en Rond IJzer.
N. B. Liefhebbers van extra fijn **IERSCH LINNEN, GAREN DRILL, en geurige THEE,**
kunnen bij hem bestellingen doen, zullende de levering geschieden tegen inkoopsprijs, en factuurs kosten. (2188)
THOMAS GREEN.

J. G. FONSECA FZ.

heeft in *Commissie* ontvangen per de laatst aangekomene schepen:
Parijsche Corsets Blancs à Roulettes en Mécaniques, Zijden en Kat. CORSET VETERS van 4, 5, en 6 metres lang, idem VEER,
witte en gekleurde *afgepaste BALKLEEDEN* in soorten, extra geborduurde Chemisetten, *Pelerines* en *Ondermouwen*,
ordin. ZAKDOEKJES, Gebronsde en zwart verlakte Dames SCHOENEN, Linnen en Kat. **Boorden en gemaakte Hemden, Kat. Heeren CHEMISETTEN,** witte, zwarte Zijden en Garen Dames KOUSEN, **BOUQUETTEN in soorten,** Dames en Heeren gekl., witte, Glacé, Castor en andere HANDSCHOENEN, en meer andere
Modewaren.
(2187)

14 vts. Inlandsche Suikervaten HOEPELS, bij
(2186) J. H. KRUSE.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN,
zijn een onfeilbaar geneesmiddel voor berstingen en alle huidziekten.

Extract uit een brief van den Heer J. Hinks, boekverkooper, te *Keelij*, dd. 14 Febr. 1853.
Aan Professor HOLLOWAY; Mijnheer!
Toen mijn kind *drie* maanden oud was, leed het ijsselijk aan berstingen over het geheele ligchaam; ik nam mijne toevlugt tot alle geneeskundigen, doch deze beschouwden allen, dit geval als hopeloos. Ik beproefde toen Uwe Zalf en Pillen, en het uitwerksel daarvan was, zonder overdrijving, wonderbaar, want binnen eenen zeer korten tijd was het kind volkomen hersteld. De Heer Bowers boekhandelaar te *Gainsborough* en ik zullen met het meeste genoegen, een ieder omtrent de waarheid dezer verklaring de voldoendste inlichtingen geven.
J. HINKS.
Deze *zalf en pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, à *f* 1, ... (2185)

HET WEEKBLAD.

Het jaar 1853.

V.

Menige plaatselijke verordeningen werden van regeringswege afgekondigd, en alzoo het bewijs geleverd, dat het haar ijverig streven is, de menige leemten in onze wettelijke en maatschappelijke instellingen allengskens te doen ophouden en ons van lieverlede te ontheffen van den last van oude bepalingen welke eerder aan de middeneeuwen herinneren dan tot het bewustzijn zouden leiden, dat wij in eenen tijd leven waarin alle volken als met reuzenschreden voorwaarts gaan en door het genot van eene zich alom verspreidende beschaving en verlichting zich algemeene welvaart en waar volksgeluk deelachtig maken. De emolumenten welke men vroeger gehouden was ter Gouvernements Secretarie te voldoen, en de voldoening waarvan bij de bevolking eene regtmatige en billijke grieve daarstelde, werden in het afgeloopen jaar grootelijks gewijzigd en verminderd, terwijl in de wijze van invordering der verschuldigde landsbelastingen eenige veranderingen werden ingevoerd, welke almede van eenen geest tot tegemoetkoming en ondersteuning getuigen. Onze handelstand, welke sedert een tal van jaren, blootgesteld was aan allen onmatigste eischen der sjouwers, voerlieden enz. mogt ook in 1853 deszelfs bezwaren hiertegen zien uit den weg ruimen en bepalingen afkondigen, welke voortaan alle botsingen voorkomen zullen en hen tegen knevelarij vrijwarende, tevens van eene bestaan hebbende moeijelijkheid zullen verlossen. Hoogst wenschelijk is het dat in het belang des handels zoodanige vrijzinnige bepalingen worden vastgesteld, dat hij in staat gerake zich uit zijnen wankelenden en kwijnenden toestand te verheffen en gelijkgaande met den geest des tijds die voordeelen te erlangen, waarmede men door de openstelling der vaart op deze Kolonie voor alle met Nederland bevriende natien, gemeend had èn de burgers in het algemeen èn de koloniale schatkist te begiftigen. — Een onwedersprekelijk feit toch is het, dat uit die vrijverklaring niet die gevolgen zijn voortgevloeid, waarmede men zich had gevleid. De banden waaraan onze handel tot nu toe geketend ligt, belemmeren alle uitbreiding deszelven, verdooven alle ondernemingszucht der ingezetenen, en zoolang dezelve niet opgeheven zijn, zullen wij al de voordeelen aan dien maatregel verknocht moeten derven en in denzelfden achterlijken staat blijven verkeeren. » Het Gouvernement, de wetgeving, zijn niet geroepen aan de particuliere nijverheid veel te *geven*," zeide de vroegere Minister van Binnenl. Zaken THORBECKE in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, » maar zij zijn geroepen, in de eerste plaats, de partikuliere krachten, met alle middelen die onder hun bereik zijn, te wekken en te bevrijden; de partikuliere krachten te wekken, om ze aan de bevordering van het algemeen belang te verbinden, in de overtuiging, dat de magt van een Gouvernement, van de algemeene middelen, van de wetgeving zeer beperkt, maar dat de krachten van de partikulieren eener natie te zamen grenzenloos zijn."

Met genoegen ontwaren wij dat het onderwijs alhier, al meer en meer de behartiging des Bestuurs ondervindt en innig hopen wij dat dezelve bij voortduring die zorg en belangstelling geniete, welke zoozeer vereischt worden, om dezelve die heilzame uitwerking op onzen maatschappelijken toestand te doen hebben, waarmede zij elders op het heerlijkst is bekroond. De zucht naar kennis, naar meerdere beschaving, is reeds duidelijk bij de bevolking waar te nemen, en maakt het hoogst wenschelijk, dat aan dezelve alle aanmoediging geschonken worde.

Wij hebben hiermede gepoogd beknoptelijk aan onze lezers bloot te leggen, die punten van algemeen belang, welke door de gebeurtenissen van 1853, meer bepaaldelijk eenige aandacht vereischten. Veel blijft er evenwel over dat aller behartiging luide inroept en ruimschoots waardig is. Deze onderwerpen aan de algemeene kennisneming te onderwerpen, zal ons ijverig streven zijn. Moge de voorvallen des afgeloopen tijdgewichts eenen weldadigen invloed uitoefenen en voor *Suriname* de beste gevolgen erlangen.

CHOLERA.

Wij hebben heden van eene vriendelijke zijde het volgende belangrijke Rapport ontvangen, hetwelk onlangs door Dr. SCHIER te Demerarij aan de Centrale Gezondheids-Commissie te Georgetown is ingediend. — Door de late toezending kunnen wij voor ditmaal slechts het volgende in onze kolommen overnemen. Wij deelen onzen lezers het vervolg in onze eerstvolgende uitgave mede.

RAPPORT.

Ter voldoening aan het verlangen van de Centrale Gezondheids Commissie, ga ik er toe over, zulke inlichtingen als in mijn bereik te geven, opzigtens het minder onzuiver maken der trenzen in de stad Georgetown — de ontruiming van vuile en verrotte zelfstandigheden, en het gebruik van koolteer en half gebrande klei, om de geheime gemakken onbesmettelijk te doen zijn en den inhoud daarvan als meststof meer waarde te doen erlangen.

Bij elke poging om drooglozing tot gezondheids doeleinden te bewerkstelligen, dient men indachtig te zijn dat de algemeene waterstanden der rivieren van Britsch Guijana niet grooter zijn dan de minste van al de getijden, dat wil zeggen, de gemiddelde, natuurlijke waterstand is juist de helft tusschen hoogwater en laagwater van alle twee op elkander volgende getijden, of omstreeks 4½ voet beneden het hoogwater peil der springtijden en 4½ boven het peil der laagwater vloeden.

De drooglozing voor gezondheidseinden behelst de huislozing en de wegen-straten en erfloozing.

De eerste derzelve t. w. de huisloozing, wordt in Engeland door de zinken, in de meer hedendaagsche en best gebouwde gedeelten van steden bewerkstelligd door pijpen of buizen van uit de keukens, putten, badkamers, waschhuizen en waterbakken naar bedekte riolen, welke meestal eenige voeten onder de straten geplaatst zijn en zich in eenige rivier, zee-arm of in de zee ontlasten. Aan deze wijze van loozing is de meeste goedkeuring ten deel gevallen, en wanneer dezelve in daartoe geschikte localiteiten goed ten uitvoer gebragt wordt, zijn de aldus geloosde terreinen immer gezond en vrij van tijphus, cholera en andere epidemische ziekten. Het is klaarblijkelijk dat deze wijze van loozen met zich brenge dat er eene goede leiding en verspreiding van veel goed water afkomstig van hooge oppervlakten, door neerhelling of mekanieke middelen verkregen, besta. Tot blussching van brand is zulk een toevoer van water mede van belang. Kan er geen beter soort water verkregen worden, zoo belegge men een dubbel stel distributie pijpen en leide het eerste kwaliteit water in veel kleinere hoeveelheid dan het schoonmakende en snelvloeijende.

In de oudere, armere en lagergelegene gedeelten van steden gebeurt het dikwijls dat er weinige of geene riolen zijn, en dat er niet voor vloeijend water gezorgd is. De huizen zijn niet voorzien van waterbakken; er zijn weinige secreten; en men nam eertijds in zulke plaatsen zijne toevlugt tot mestputten enz. als het eenige middel om vuilnis te vergaderen. Zulke localiteiten zijn de vaste verblijfplaatsen van tijphus en worden altoos zeker door de cholera bezocht. De onmiddellijke nabijheid van mestputten enz. gebleken zijnde de ongezondste gedeelten dezer ongezonde plaatsen uit te maken, is men tot derzelver opvulling overgegaan; en men heeft een stelsel in het leven geroepen om huis afval en allerlei vuilnis twee keeren daags te vervoeren, ten einde het kwaad te verhelpen en de sterfte te verminderen tot dat er meer krachtdadige maatregelen zouden kunnen worden in het werk gesteld.

In alle gevallen van drooglozing van wegen, straten en erven tot gezondheidseinden, moet zulks door *overvloeijing* en niet zoo als bij de loozing in den landbouw, door *doorzijging* plaats vinden. Van daar dat de wegen stevig en afgerond en de erven zoo mogelijk geplaveid dienen te zijn — de loozingen naar den uitgang leidende van steen en zoo van onderen als aan de kanten met klinkers of van steen opgetrokken wanneer dit goedkooper mogt wezen, even als wij eene straat-goot in den Haag of Amsterdam met klinkers belegd of in Londen of Glasgow van gebakken steen gemetseld vinden. Waar er neervalling bestaat kunnen deze gooten door zandtrappen naar de gewone riolen leiden, doch waar deze in geringe mate of in het geheel niet bestaan, is het beter dezelve *geheel en al open te maken*. Deze bemetselde en open staat van de boven-loozing geeft aanleiding tot eene volkomene en herhaalde schoonmaking van boven, hetgeen het eenige equivalent voor gemis aan afleiding daarstelt. Van de huisloozing schijnen de Hollanders weinig te weten, doch van de straten en erven loozing kunnen er geene betere voorbeelden gegeven worden dan te zien zijn bij de oude Hollandsche droogerijen en erven dezer Kolonie."

De *Times* meldt in een zijner jongste Nummers het volgende.

» De weifelende politiek van de westelijke mogendheden tegenover de Russische vuistregttheoriën, is zeer geschikt om de Noord-Amerikanen in hunne vooroordeelen nopens de verzwakking en het verval der oude wereld te versterken. Is de openbare meening in de Vereenigde Staten het eens over eenig onderwerp, dan handelt men krachtig en snel. In dergelijke gevallen zeggen de Amerikanen niet, dat zij den vrede willen, wanneer zij zich tot den oorlog bereiden; zij verbergen zich niet achter de godsdienst, wanneer het handtastelijk wereldsche zaken geldt. Ofschoon zij in bijzondere handelingen menigmaal trek op len, gaan zij als natie gaarne regt door zee en doen hunne veroveringen zelfs billijken door de regeeringen van geregelde regten, benevens eene vrij pers. [illegible]

— Na de vestiging op de westkust, bestond, volgens echt Amerikaansche begrippen, voor de unie de noodzakelijkheid, zich even als van den Atlantischen, zoo ook van den Stillen Oceaan meester te maken, en om ook hier de oude wereld met de nieuwe, San-Francisco met Canton te verbinden, zoo als New-York door stoombootlinien met London en Liverpool verbonden is. Deze overtuiging, die hen tot de expeditie naar Japan leidde, geeft hun thans ook aanleiding het gewigtigste station op den zeeweg naar Achter Indie in hun bijzonder belang te trekken. Even zoo gunstig in de Stille Zuidzee als Maltha in de Middellandsche Zee gelegen, vormen de Sandwich-eilanden eenen archipel van elf eilanden, ongeveer 300 ☐ mijlen groot en met eene gezamentlijke bevolking, die, volgens de telling van 1840, nog slechts 80,000 zielen bedroeg, terwijl die van 1832 nog 130,313 zielen gaf en Cook die bij zijne ontdekking, in 1779, ofschoon wel te hoog, op 400,000 zielen schatte. De eilanders, thans allen christenen, zijn een zeer bruikbaar volkje, dat gaarne in den vreemde rondzwalt, tot zelfs in Californie, om schatten te graven; de landverhuizing is echter van zeer gering belang bij de spoedige vermindering der bevolking. Het gaat den Polynesiërs meestal als met de Amerik. roodhuiden; de omgang met blanken verlaagt hen en vernielt hen langzamerhand. Wel hebben de Sandwich-eilanders zich onder den invloed van het zachte en gezonde klimaat en den vruchtbaren grond hunner eilanden, zoo wel wat geest als ligchaam betreft, krachtiger dan alle overige Polynesiërs ontwikkeld; maar zelfs door de verbazende vorderingen, die zij in de laatste 72 jaren gemaakt hebben, zullen zij het treurige noodlot aller natuurvolkeren moeijelijk geheel kunnen ontgaan.

Het gelukte eerst aan Koning TAMCHAMCHA van Hawaii, door Europesche krijgskunst in de 18de eeuw den geheelen groep onder zijne heerschappij te brengen; in 1794 begon hij op de Oceanische MEHEMET ALI, met onwrikbare gestrengheid en talent zijne hervormingen, die vooral op verligting van handel en scheepvaart betrekking hadden. Toen, op 18 Mei 1819, de eerste Koning van den geheelen Archipel overleed, kwam het tusschen de oude afgodendienaren en de » verlichten" tot een strijd, waarin de laatsten zegepraalden. Juist in dat gunstige oogenblik kwamen (1820) protestantsche zendelingen uit de Vereenigde Staten aan, die zich op het verlangen van TAMCHAMCHA II te Honolulu vestigden, eene Hawaiische letterkunde schiepen en geregeld schoolonderwijs invoerden en van 1 Augustus 1836 een nieuws- en handelsblad voor de Sandwich-eilanden oprigten. Toen ook rigtten de Engelschen een naauwkeuriger blik op deze eilanden-groep en in November 1836 kwam er een handelsverdrag tot stand, waarbij aan de Britsche onderdanen een ongestoord verblijf en volle vrijheid om de eilanden te doorkruissen, werd toegekend.

De tegenwoordige koning is TAMCHAMCHA III, die op 20 Mei 1834 meerderjarig geworden zijnde, de teugels van het bewind in handen nam, die een staatsraad, een ministerie, een op Europeschen voet ingerigt leger en eene vloot bezit, en die, volgens eene naar het Engelsch model geoctrooijeerde Grondwet regeert. De inlanders maken echter zijne positie van jaar tot jaar moeijelijker; de vreemde zendelingen en kooplieden daarentegen vormen sedert 20 jaren nu eens een oppositie, dan weder beurtelings, maar steeds voldoen [illegible]

gevoerd om de heerschappij over en het toekomstig bezit van deze eilanden.

De heerschende godsdienst is de Evangelische, met Noord-Amerikaansche, Engelsche en inlandsche geestelijken; daartegenover staan de Catholieke zendelingen, die door het Fransche zuidzeestation alle noodige ondersteuning ontvangen. Ten gevolge dezer botsingen en verwikkelingen bood Koning TAMEHAMEHA reeds in Junij 1851 het protectoraat over de Sandwich-eilanden aan het gouvernement der Vereenigde Staten aan, er bijvoegende, dat hij bereid was afstand te doen van den troon, wanneer het noodig werd, dat de eilanden-groep als republikeinsche staat bij de Unie werd ingelijfd. De verwikkelingen, die toenmaals geene bepaalde oplossing verkregen, schijnen thans tot eene spoedige losmaking of doorhakking van den knoop te dwingen. Bij deze binnenlandsche omstandigheden kwam in het laatste paar jaren het in die wateren zoo snel toenemende verkeer, want Honolulu, dat slechts 533 mijlen ten Z. W. van San Francisco gelegen is en ongeveer 4.270 mijlen ten Oosten van Canton ligt, heeft eene voortreffelijke, door twee forten verdedigde haven, en onder de 12.000 inwoners bevinden zich 600 à 1000 blanken. „Onder de groote handelshuizen aldaar zijn verscheidene Noord-Amerikaansche, die zich steeds meer uitbreiden en met elk jaar belangrijker zaken doen. Deze hebben daarbij natuurlijk het grootste belang dat de sterrenvlag spoedig op de elf eilanden wappert, omdat de handel, om te bloeijen, eenen vasten toestand van zaken noodig heeft en de Noord-Amerikaansche kooplieden in de inlijving, zoo als bekend is, het krachtigste middel meenen te vinden, om aan de pogingen der mededingende volkeren paal en perk te stellen.

Eene juiste waardering van de aardrijkskundige, handels-, godsdienstige en staatkundige betrekkingen, toont het belang van het onderwerp van den strijd aan en lost alzoo voldoende de vraag naar de hevigheid van den kamp op, die, sedert de laatste 20 jaren, op deze zoo gelukkig gelegene eilanden tusschen de drie voornaamste mededingers naar de heerschappij op den grooten Oceaan gevoerd wordt, waarvan de Amerikaansche, Engelsche en Fransche drukpers zich thans heeft meester gemaakt en die ongetwijfeld weldra aanleiding zal geven tot levendige diplomatische nota-wisselingen tusschen de hoven van Washington, Londen en Parijs.

(O.)

VREESSELIJK VOORVAL.

De *Augsburger Zeitung* bevat het volgende verhaal:

„Wij hebben reeds melding gemaakt van eenen vreesselijken opstand aan boord van een in het begin der maand December 1853 in onze haven binnengeloopen schip. Een omstandig verhaal van dat bloedige en ontzettende drama is thans bekend gemaakt; wij deelen er de volgende bijzonderheden uit mede:

„Op den 6 Augustus van dit jaar, vertrok de *Adolph Vorner* uit de haven van Bahia in Brazilië, met eene lading voor Bremen aan boord. De bemanning bestond uit 10 koppen, zijnde 6 Duitschers uit Pomeren, twee Brazilianen, een neger en een Engelschman. Van de zes Duitschers waren vier nog geene 20 jaren oud. De overtogt was vrij moeijelijk gedurende eene maand. Op den 8 September, ten 12 ure ongeveer, werd de kapt. plotseling van achteren door den neger ANTONIO aangegrepen en met een dolkmes 15 malen getroffen. De stuurman, die hem te hulp wilde komen, wordt door den bootsman JUAN DE CARDO in den arm gewond en in de kajuit geworpen, waarvan een ander der zaamgezworenen, JOSÉ DE SYLVA, de deur toesprong.

„Wat de andere manschappen betreft, zij waren in een ander gedeelte van het schip opgesloten geworden; zij wisten echter los te komen en snelden naar het dek, waar de kapitein in zijn bloed baadde. Ongelukkig hadden zij geene wapenen, want hunne vijanden hadden zich van alles meester gemaakt, wat tot aanval of verdediging kon strekken. Deze ellendigen begonnen het schip nu uit te plunderen, in dit oogenblik zag men eenige booten aan den gezigteinder; maar men kon geen signaal geven. De twee Brazilianen en de neger wandelden, nadat zij een varken hadden geslagt, op het dek, rookten sigaren en bedreigden de Duitschers, twee hunner hielden aanhoudend de wacht. De dag brak aan, men zag een vaartuig, waar men eenig noodlottig vooral scheen te vreezen en het schip trachtte te naderen; de windstilte belette dit echter.

„Tegen den avond vroegen de oproerlingen aan den jeugdigen scheepsjongen, FRITZ BLACK, 16 jaren oud, of hij in staat zou zijn om het schip te sturen, waartoe zij niet in staat waren. Op zijn bevestigend antwoord, zendt men hem naar de kajuit, waar zich de kaarten, het kompas, enz. bevinden. FRITZ ontmoet daar den Engelschman BENJAMIN, die naar de oproerlingen scheen over te hellen, en vraagt hem: „Mijn God, wat zal van dit alles komen?" „Ik weet het niet," — antwoordde hij: JOSÉ heeft mij gezegd, dat zij van voornemen waren heden avond ten 11 ure ons allen te vermoorden en het schip daarna in de lucht te laten springen of te laten zinken. Men zou mij het leven sparen en in de sloep opnemen, maar de neger zal mij vermoorden als wij aan wal zullen komen, om mijne bekentenis te smoren. Indien wij ontsnappen willen, moeten wij van de eerste gelegenheid de beste gebruik maken en ons vooral van het gereedschap van den timmerman meester maken."

Intusschen had een woest en vreemdsoortig tooneel tusschen de oproerlingen plaats. JUAN had zijnen hoed genomen en dien tusschen zich en den neger gelegd, die hem de hand gaf. Zij hielden elkander onder eene plegtige stilte met de handen boven den hoed ineengeslagen vast; daarna drukte JUAN de hand van ANTONIO aan zijn hart en herhaalde hetzelfde tooneel met BENJAMIN en JOSÉ. Hun doel was waarschijnlijk de banden van hun helsch verbond naauwer toe te halen. Intusschen scheen die eenheid niet volkomen, want, voordat JUAN te bed ging, beval hij JOSÉ den neger in het oog te houden, uit vrees dat deze hem mogt vermoorden.

„In het midden van den nacht riep de neger, die iets noodig scheen te hebben, den Engelschman, die hem met eene bijl nadert. „Waartoe dient dat wapen?" vroeg hij. — Om HEINRICH dood te slaan, antwoordde deze; op dit oogenblik springt, achter FRITZ, die achter BENJAMIN stond, op den neger toe en beiden brengen hem eenige houwen in het hoofd toe. Hierop ontstond een afschuwelijk bloedbad, de Afrikaan snelt brullend over het dek en laat overal sporen van bloed na. FRITZ, die geen oogenblik kan verloren laten gaan, snelt naar JUAN en splijt hem onderscheidene malen het hoofd, hij is een lijk! Nu bleef nog JOSÉ over, die het lot zijner medepligtigen ziende, naar beneden vlugt; de moedige scheepsjongen vervolgt hem met den Engelschman en sluit hem binnen; het lot de bijl in zijne hand ontsnapt; JOSÉ wil er zich van meester maken en nu ontstaat eene worsteling, waarbij deze ellendige onderscheidene wonden krijgt."

„FRITZ keert daarna op het dek terug; plotseling grijpt de neger hem aan. De moedige knaap worstelt tegen den reusachtigen neger, maar hij wordt omvergeworpen!... Gelukkig echter weet hij zich van zijnen reusachtigen, maar door bloedverlies verzwakten vijand te ontdoen; nu grijpt hij een touw en klimt in de groote mast. Men zal vragen, waar de overige Duitsche matrozen gedurende dit gevecht gebleven waren. Het is eene schandelijke en treurige waarheid, dat zij in de masten zaten, waar zij zich verborgen, terwijl zij FRITZ alleen tegen den Afrikaan lieten strijden."

„Op den 10 September begint de strijd op nieuw zoodra de dag aanbreekt. Een van de matrozen had een geweer gevonden, dat zich ongelukkig in zulk eenen slechten toestand bevond, dat men er niet mede schieten kon; men valt op den neger aan; de anderen snellen toe; de zwarte wordt aangegrepen, omvergeworpen, gekneusd; de een hakt hem in de wang, een ander verbrijzelt hem het hoofd met een slijpsteen. Hij smeekt om genade, maar te vergeefs; nu doet hij eene laatste wanhopige poging, rukt zich los en springt over boord. Daar volgt hij het schip een half uur lang zwemmende. Eindelijk gelukt het hem, het roer te grijpen en krampachtig klemt hij er zich aan vast. BENJAMIN toont hem den Hemel en zegt: „Vraag aan God te vergeven." „Neen!" brult de neger en stoot eenen vreesselijken vloek uit. Zijne krachten verlaten hem echter; hij zinkt als lijk in de diepte! Nu bleef JOSÉ nog slechts over, die gebonden werd en denzelfden weg als ANTONIO ging."

„De ongelukkige matrozen dwaalden nu tot 22 September op zee rond, op welken dag zij opgenomen werden door het Hamburger vaartuig *Johan und Helena*, kapt. BOCH. Deze nam de uitgeputte bemanning op en bragt ze naar Weesermonde. De opstand was verschrikkelijk, volgens de ooggetuigen; de geheele bemanning stelt den neger als een monster in menschengedaante voor. Toen hij zonder hoop op redding rondom het schip zwom, stootte hij slechts godslasteringen uit. Zonder den moedigen scheepsjongen was alles verloren. Nog nooit was dergelijk voorval aan boord van een schip onder Duitsche vlag voorgevallen."

(O.)

HERINNERINGEN DER WEEK.

Zondag 5 Febr. 1833. Legging van den eersten steen, voor de nieuwe Hervormde Kerk, te Paramaribo in Suriname.

Maandag 6 — 806. KAREL DE GROOTE roept zijne Rijksgrooten bijeen te Thionville en leest hun zijn Testament voor, waarbij hij bepaalt dat zijne Staten na zijnen dood zullen verdeeld worden onder zijne zonen KAREL, PEPIJN en LODEWIJK. De twee eerste reeds voor 's Konings dood overleden zijnde, blijft LODEWIJK als eenigste erfgenaam over en wordt Koning van Aquitanië.

Dingsdag 7 — 1587. MARIA STUART, Koningin van Schotland, vroeger gemalin van den jong gestorvenen FRANS DE II. van Frankrijk wordt onder de regering van Koningin ELISABETH op beschuldiging van zamenzwering tegen deze, na negentien jaar gevangen te hebben gezeten, onthoofd. Deze geestige schoone, doch ongelukkige Vorstin, vervaardigde nog slechts een uur vóór haren dood het volgende gebed in Latijnsche versen: (*)

O domine Deus;
Speravi in te;
O Care, mi Jesu
Nunc libera me!
In dura Catena,
In misera poena
Desidero te
Languendo gemendo
et genuflectendo
Adoro
Imploro
Ut, liberes me.

(*) Mijn God en Heer! Op U, heb ik altijd gehoopt; geliefde Jezus bevrijd mij nu! vergruisd en versmeten, in ketenen gebonden, blijft Gij nog mijn deel; vernneem mijn klagen bij het bezwijken mijner krachten. Geknield smeek ik U, verlos mij geheel!

Vrijdag 8 — 1725. PETER DE GROOTE, Keizer aller Russen sterft te St. Petersburg in 53 jarigen ouderdom; zijn troon, bij Testament nalatende aan zijne gemalin KATHARINA I.

Donderdag 9 — 1661. Het lijk van OLIVIER CROMWEL gewezen Protector van Engeland, die veel had bijgedragen tot den val en dood van KAREL I. Koning v. Groot-Brittannië, wordt opgegraven en aan de galg opgehangen. Tien der Regters, welke het doodvonnis over KAREL STUART hadden uitgesproken, worden op dezen dag ter dood gebragt.

Vrijdag 10 — 1840. Koningin VICTORIA regerende Vorstin van Engeland, Schotland en Ierland, huwt met ALBERT, Prins uit het huis Coburg.

Zaturdag 11 — 1489. De Stad Amsterdam ontvangt een bezoek van Koning MAXIMILIAAN, Landvoogd der Nederlanden (later Duitsch Keizer) bij welke gelegenheid deze Stad het regt geschonken wordt eene kroon boven het Stadswapen te voeren. Daar die vergunning bestond in eene Koninklijke kroon, veranderde de Stad die later ten onregte in eene Keizerlijke, hetwelk volgens Mr. J. … LENNEP geheel onjuist is, daar deze schrijver in zijne Vaderlandsche Geschiedenis het 3de deel pag. 25 te wel aanmerkt, dat MAXIMILIAAN niet kon verleenen, wat hij niet bezat, aangezien FREDERIK III te dier tijd die waardigheid bekleedde, wiens kroon eerst in 1493 op MAXIMILIAAN overging.

FURET.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 31en Feb. de Eng. schooner Lady of the Night, kapt. G. Anderson, naar Demerarij, lading: 20 balen schoone Katoen 6500 pond, 29 vaten Pindaas 2349 pond, 29 puncheons Dram 3358 gallons, 1 vat Vischlijm 72 pond, 5 vaten Ale, 5 dito Porter, 45 manden, 23 Z. M. Kazen, 10 vaatjes Boter, 2 Hammen, blikken 12 Kaas, een half vat Corenten en voor Expiditie 1 kistje Koopmanschappen.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 28e. Decemb. ll. het schip de Goede Vrede, kapt. Wit.

Te DARTMOUTH.

Den 2 … Dec. het schip Wilhelmina Frederika, kapt. van der Veer.

Prijzen der Producten.

Bij inschrijving verkocht.

Katoen. Den 30n. Jan. van Pl. Harmonie, 12 balen, à 29 c.

Suiker. Den 2n. Febr. van pl. Nieuwhoop, 31 vaten, à 6.50 c.

CORRESPONDENTIE.

Aan het verzoek van Q. zullen wij gevolg geven.

STAAT, aanwijzende sterfgevallen, welke bij den Burgerlijken stand alhier zijn ingegeven, en welker vermelding niet eerder heeft kunnen plaats hebben.

NAAM en VOORNAAM.	OUDERDOM.	WANNEER OVERLEDEN.	WAAR OVERLEDEN.	AANMERKING.
L. Schaffer	35 jaren	1 Jan. 1853	Post *Coronie*	Serg. bij het Batt. Jagers No. 270
Rein Scheepstra	23 »	7 »	in de *Noord-Zee* verdr.	Matroos aan boord van het Nederl. schip *Wilhelmina Frederika*, kapt. J. C. van der Veen.
Hendrik Jacob Raven	19 »	27 »	[illegible]	Kok aan boord van het Nederl. schip *de Jonge Willem*, kapt. J. Brandts.
Jacobus Gobius Andries	55 »	22 Februarij	op het Etabliss. *Batavia*	
			op de hoogte van Plant. *Alkmaar* verdronken	Guides
J. B. Wapenveld	16 »	9 April	op de hoogte van het Fort *Zeelandia* in de rivier *Suriname* verdr.	
Emil Wilhelm Reinhold Steinbeck	21 »	1 »	in de *Oranjekreek* verdr.	Jagers
Francina Rittinger ('t kind)	—	29 »	te Fort *Nw. Amsterdam*	
Georg Heinrich Christoph Schrader	36 »	29 »	te Post *Coronie*	Jager.
De Chinees Ouwkiat	—	18 »	in de *Indische Zee* aan boord van Z. M. transportschip *Merwede*	(1 Suikerplanter)
Wilhelmina Obeterom, echtgenoot van Jan Karel Joykaas	39 »	26 »	op het Etabliss. *Batavia*	
Jaap	65 j. n. g.	7 Julij	op het Etabliss. *Batavia*	Gepasporteerde Guide
Derk Hazelhorst	34 »	10 »	in de *Fredenburger kreek* verdronken	Jager
J. Janssen	34 »	29 »	te Post *Coronie* verdr.	Kannonnier 1 kl.
Hendrikus Bowle	36 »	9 Augustus	te Fort *Nw. Amsterdam*	Kannonnier 2 kl.
De Chinees Tan Sian	—	9 »	in de *Indische Zee* aan boord van Z. M. transportschip *Merwede*	(2 Suikerkoker)
Charles Boute	39 »	22 »	te *Piket No. 7*, gelegen aan de Post *Gelderland*	Jager.
Howard Haley	21 »	2 September	in de rivier *Suriname* verdronken	Matroos aan boord van de Nd. Am. Brik *Czarina*, kapt. J. W. Bates.
Charlotte Brandina Hawkes, echtg. van Carel Jacob Riemcke	34 »	7 »	op den Post *Victoria* in boven *Suriname*	
De Chinees Tuio Engoan	—	19 »	in den *Zuider Atlantischen Oceaan*	(Suikerkoker)
Robert Paul Gerritsen	18 md.	26 »	op Plant. *La Campagne*	
Matthijs van den Berg	37 j.	28 »	op Plant. *Berg en Dal*	Jager.
J. W. Oudemans	25 »	3 October	bij *Braamspunt* over boord van den koloniale schoener *Henriette Elisabeth* gev.	Matroos.
Heinrich Zeeman	54 »	9 »	Post *Coronie*	Invalide.
Johannes Matthieu van den Hoogen	35 »	12 »	op het Etabliss. *Batavia*	
De Chinees Ho Tjoenkiat	—	17 »	in de *Monding der Suriname*	(2 Suikerplanter)
Hendrik Meijerink	23 »	18 November	te Fort *Nw. Amsterdam*	Jager.
Lamberts	—	27 December	in de nabijheid van 't Fort *Nw. Amsterdam* verdronken	Guides

Binnenlandsche berigten.

POST-KANTOOR.

Op HEDEN den 5n. des morgens ten 11 ure, zullen de via *Nickerie* naar *Demerarij* te verzenden Brievenpakketten, worden gesloten.

Paramaribo, den 5 Februarij 1854.

AANZOEK VOOR VRIJGEVING.

Den 30 Januarij 1854.

Van de slavin *Leentje*, geboren in 1820, dochter van *Toetoe*, en haar kind *Louisa*, geboren in 1848, toebehoorende aan Plantagie *Clifford Kocqshove*, divisie *beneden Cottica*.

Van de slavenkinderen, *Richard*, geboren in 1843, zoon van *Johanna*, *Martinus*, geboren in 1843, zoon van *Elisabeth*, en zijnen broeder en zusters: *Albert*, geboren in 1844, *Louisa*, geboren in 1847 en *Clorijntje*, geboren in 1850; allen toebehoorende aan plantagie *Vossenburg* divisie *boven Commewijne*.

Den 1sten Februarij.

Van de slavin *Wilhelmina*, geboren in 180., dochter van *Louisa*, en hare kinderen: *Sapaatje*, geboren in 1827, met hare kinderen: *John*, geboren in 1844, *Louisa*, geboren in 1848 en *Helena*, geboren in 1850. *Petronella*, geboren in 1834 en *Charles*, geboren in 1838, allen toebehoorende voor den vrijdom aan H. F. Wesenhagen nom. ux.

Den 3den.

Van de slavin *Anna Marie*, geboren in 1787, dochter van *Valerie*, toebehoorende aan den houtgrond *La Prospérité*, divisie *Para*.

Van het slavenkind *Anna*, geboren in 18.7, dochter van *Martha*, toebehoorende aan houtgrond *La Prospérité* divisie *Para*.

Van de slavin *Albertina*, geboren in 1830, dochter van *Minerva*; en hare kinderen: *Adriaan* en *Anna*, beide geboren in 1853 toebehoorende aan de plantagie *de Lemmert*, divisie *boven Cottica* en *Perica*.

Van de slavin *Frederika*, geboren in 1796, waarvan de moeder onbekend is; toebehoorende voor den vrijdom aan A. C. Noirit.

Aan de navolgende slaven zijn op den 27sten Januarij 1854 door het Gouvernement *Brieven van Manumissie* verleend geworden:

1. Aan het slavenkind *Isabella*, geboren in 1844, dochter van *Philippina*; toebehoord hebbende aan den Houtgrond *Overtoom en Vreeland*, divisie *Para*.

2. Aan de slavinnen: *Cornelia*, geboren in 1803, dochter van *Johanna*, en haar kind *Louisa*, geboren in 1853; bekend gestaan hebbende onder het Respect van den Raad Commissaris voor de Inlandsche Bevolking, onder Straatvoogdij van C. L. G. van Amson.

3. Aan den slaaf *Laurens*, geboren in 1795, waarvan de moeder onbekend is; toebehoord hebbende voor den vrijdom aan H. J. Raatgever.

4. Aan den slaaf *François*, geboren in 1831, zoon van *Lotje*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan H. S. W. Maatstaf.

5. Aan de slavin *Susanna*, geboren in 1806, dochter van *Diana*; toebehoord hebbende voor den vrijdom aan G. Kemble.

6. Aan de slavin *Koba*, geboren in 1797, waarvan de moeder onbekend is; toebehoord hebbende voor den vrijdom aan W. W. van de Leur.

7. Aan de slavin *Elle*, geboren in 1818 dochter van *Ana*; toebehoord hebbende aan A. K. Nandes.

Zullende gemelde gemanumitteerden voortaan de namen voeren, van:

1. *Isabella Waulf.*
2. *Wilhelmina Cornelia Neijda.*
Sophia Neijda.
Hendrina Neijda.
Louisa Neijda.
3. *Laurens Lambertus van der Jan.*
4. *Marius François Staf.*
5. *Susanna Elisabeth Kemble.*
6. *Charlotta Jacoba Waulder.*
en 7. *Elisabeth Nandes.*

Paramaribo, den 30 Januarij 1854.

F. R. Harrod, heeft van het Gouvernement verzocht, om aan haren zoon Henry Marius Alexander Harrod te vergunnen, in de plaats van den door hem gevoerd wordenden familienaam Harrod, dien van *Flack* te voeren.

Tijd van oppositie, *zes* weken.

Paramaribo, den 30 Januarij 1854.

Bij Koninklijk besluit van den 16n. November 1853, No. 43 zijn, ten verzoeke van James Carstairs, *Brieven van Legitimatie* verleend geworden aan zijnen bij wijlen Elisabeth Susanna Christina Gerding verwekte kinderen Caroline en George James.

Paramaribo, den 3 Februarij 1854.

Hugh Wright, eigenaar der plantagie *Livonia*, in de *Mattappicakreek*, heeft zich tot het Gouvernement gewend, met verzoek om het slavenkind *Georgina*, geboren in 1849, dochter van *Lucretia*, van den naam van dat effect af op dien van Philippina Geertruida Jantzen, voor den vrijdom te doen overschrijven.

Tijd van oppositie *veertien* dagen.

Paramaribo, den 3 Februarij 1854.

Bij Gouvernements resolutie van den 31 Januarij d. j. No. 152, zijn tot *Beambten van Politie* benoemd, de personen van B. Muller en J. E. Elbertsen; — met bepaling dat zij als dienst zulks vereischende, tevens als *Dienaren van Justitie* zullen kunnen worden te werk gesteld.

Transport.

Den 3den Februarij 1854 Maria Paulina Carrière, aan Carel Nicolaas Aulorius, van het Huis en Erf aan de *Heerenstraat*, N. W. La. B No. 8, O. W. La. C No. 61.

Paramaribo, den 3 Februarij 1854.

Politie.

In ervaring gekomen zijnde, dat verschillende ingezetenen, in strijd met de dezwegs bestaande bepalingen, vervat in Publicatie van 12 | 20 November 1830 (G. B. No. 15), houdende voorzieningen omtrent *het verkoopen van Dranken*, in verband met de Ordonnantie op het Patentregt, Publ. van 4 | 19 December 1829 (G. B. No. 22), *sterke Dranken* verkoopen, ja, zelfs zich niet ontzien om in hunne woningen gelagen te zetten, zonder daartoe van het Bestuur de vereischte admissie te hebben erlangd; — zoo worden zij bij deze ernstig gewaarschuwd, om zich van dergelijke overtredingen te onthouden; zullende daartegen door de Politie strengelijk worden gewaakt, en de overtreders ten deze, voor den Regter vervolgd worden.

Paramaribo, den 30 Januarij 1854.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 29n. Januarij tot den 4n. Februarij 1854, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 29sten jan. Marius Willem Göbel, 5 m. en 20 dagen.

Den 30sten, Abigael de La Parra Echtg. van Samuel Bo. de Mesquita, 43 jaren en 10 m.

Den 31sten, Julius Branden, 6 jaren.

Den 2den Feb. Salomon del Castilho, 50 j.

Den 3den, Anna Agatha Nissen, 15 j. en 4 m.

Gedrukt bij A. L. G. DE RANDAMIE